

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Vägledning för kommunens arbete med styrdokument

2019-2022

Ansvarig enhet på MSB:
Enheten för samverkan och planering
Diarienummer MSB 2018–11041
Publicationsnummer MSB1363 – mars 2019
ISBN 978-91-7383-928-0

Innehållsförteckning

1. Om styrdokumentet.....	5
2. Övergripande mål och inriktning.....	7
3. Styrning av arbetet med krisberedskap	8
4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	11
5. Geografiskt områdesansvar	13
6. Planering	15
7. Exempel	17

Inledning

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022* mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska kommunen ta fram ett styrdokument för sitt arbete med krisberedskap. Motsvarande krav finns inte i *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020*. Denna vägledning omfattar därför endast arbetet med krisberedskap.

MSB har i samråd med SKL och representanter från landets kommuner gjort denna vägledning för att ta fram ett styrdokument. Representanter från länsstyrelser har deltagit i processen. Vägledningen beskriver vad styrdokumentet ska innehålla samt bidrar med frågeställningar som kan vara ett stöd i arbetet. Vidare finns hänvisningar till exempel på styrdokument från olika kommuner för perioden 2015-2018. Målgruppen för vägledningen är kommunala beredskapssamordnare eller motsvarande.

Nyheter i överenskommelsen 2019-2022

Enligt tidigare överenskommelser för perioden 2015-2018 skulle *Utbildnings- och övningsplan* och *Plan för hantering av extraordinära händelser* ingå i styrdokumentet. Nu ska dessa dokument hanteras separat och ska enligt *Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2018-2020* beslutas av lägst kommundirektören. Planen ska vara beslutad senaste 31 december under mandatperiodens första år.

En viktig inriktning för perioden 2019-2022 är att styrdokumentet i första hand ska innehålla kommunens egen inriktning och styrning. Det innebär att kommunen själv behöver tolka hur man ska lösa uppgifterna i överenskommelsen. Vidare behöver kommunen ange vilka ytterligare ambitioner man har för arbetet med krisberedskap.

Relaterade dokument

- *MSB, 2018, Anvisningar för hur den statliga ersättningen för krisberedskap får användas* (Dnr MSB 2019-00265) finns på www.msb.se
- *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022* (Dnr MSB 2018-09779) finns på www.msb.se
- *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020* (Dnr MSB 2018-05681) finns på www.msb.se

1. Om styrdokumentet

Styrdokumentet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap. Det syftar även till att, där det behövs, utveckla den kommunala styrningen av arbetet med krisberedskap så att det i större utsträckning involverar kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.

Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2019-2022 utgår från LEH¹, FEH² och kommunallagen. I *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022* kap 5.3 har MSB och SKL fastslagit vilka uppgifter som måste finnas med i styrdokumentet.

Styrdokumentet **ska** innehålla:

- övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Styrdokumentet **ska**:

- beslutas av kommunfullmäktige senast 31 december under den nya mandatperiodens första år.

Styrdokumentet **kan**:

- samordnas med kommunens närliggande styrdokument för till exempel skydd mot olyckor, internt skydd, brottsförebyggande, samt informationssäkerhet
- utformas och benämns av kommunen så att det passar in i kommunens struktur för styrdokument.

Kommunfullmäktige beslutar om styrdokumentet i enlighet med kommunallagen som anger att fullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för verksamheten.³ Fokus i styrdokumentet är övergripande inriktning och styrning av arbetet med krisberedskap. Den mer detaljerade planeringen kan sedan hanteras i en årlig verksamhetsplan som beslutas av nämnd eller tjänsteperson.

TIPS: I flera kommuner utgör styrdokumentet en del av ett samlat handlingsprogram för hela området trygghet och säkerhet som omfattar exempelvis skydd mot olyckor, krisberedskap, brottsförebyggande, internt skydd och informationssäkerhet. I kapitel 8 i denna vägledning ges några exempel på olika kommuners styrdokument.

¹ Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap

² Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

³ Kap 5 1§ Kommunallagen 2017:725

Frågeställningar att utgå från

Följande vägledande frågor kan vara ett stöd i att ta fram ett styrdokument.

- Ska styrdokumentet hanteras separat eller samordnas med styrande dokument för till exempel skydd mot olyckor, brottsförebyggande, internt skydd, informationssäkerhet eller säkerhetsskydd?
- Hur ska styrdokumentet benämnas?
- Ska styrdokumentet i lämpliga delar utformas i samarbete med närliggande kommuner?
- Ska styrdokumentet kompletteras med en årlig verksamhetsplan som beslutas på tjänstepersonnivå?
- Vilken detaljeringsgrad bör beslutas av kommunfullmäktige eller politisk nämnd och vad bör delegeras till tjänstepersonnivå?
- Hur ska styrdokumentet följas upp?
- Hur kan styrdokumentet göras tillgängligt för berörda?
- Vem ska göra vad vid framtagandet av styrdokumentet? Vilka behöver vara delaktiga i arbetet och förankringen?

2. Övergripande mål och inriktning

Uppgift enligt Överenskommelse om kommunernas krisberedskap:

- *Kommunen ska ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.*

Inledningsvis kan det vara bra att skapa en aktuell bild av hur kommunens arbete med krisberedskap fungerar. Börja med att gå igenom kommunens risk- och sårbarhetsanalys, tidigare årsuppföljningar av krisberedskapsarbetet, samt utvärderingar av inträffade händelser.

Frågeställningar att utgå från

Följande frågor kan vara ett stöd i processen att ta fram ett styrdokument.

- Är alla relevanta delar av kommunens verksamhet involverade i arbetet med krisberedskap?
- Vilka brister och sårbarheter som identifierats i RSA:n ska prioriteras under mandatperioden i arbetet med krisberedskap?
- Ska särskilt fokus under perioden läggas på att stärka krisberedskapen i vissa verksamheter (till exempel äldreomsorg, förskola eller dricksvattenförsörjning)?
- Är det någon risk kommunen behöver ägna särskild uppmärksamhet åt (till exempel skogsbrand, terrorism eller informationssäkerhet)?
- Är det någon del av krisberedskapsarbetet som ska vara särskilt prioriterat under perioden (till exempel övningar på förvaltningsnivå eller införande av kontinuitetshantering)?
- Ska kommunen utveckla någon specifik förmåga eller funktion (till exempel krisstöd eller trygghetspunkter)?
- Vilka erfarenheter från händelser och övningar är viktiga att beakta i arbetet med krisberedskap?
- Ska några större investeringar prioriteras under perioden (till exempel reservkraft, ledningsplats eller nödvattentankar)?

3. Styrning av arbetet med krisberedskap

Styrdokumentet ska innehålla:

- Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund

Krisberedskapen behöver involvera såväl den kommunala förvaltningen, som eventuella bolag och kommunalförbund som kommunen har inflytande över. Därför behöver kommunen genom sin styrning av förvaltningar, bolag och kommunalförbund säkerställa att arbetet med krisberedskap får genomslag i hela verksamheten, samt se till att personalen är utbildad och övad för sin uppgift.

Det kan vara lämpligt att styrningen av arbetet med krisberedskap i så hög utsträckning som möjligt integreras i den ordinarie styr- och ledningsmodellen. Då minskar risken för att arbetet med krisberedskap ses som något som ligger utanför kommunens ordinarie uppdrag.

Det är viktigt att tydliggöra vilka roller som fullmäktige, kommunstyrelse, nämnder, kommunal revision och kommundirektör har. Här ingår att tydliggöra vilken instans som beslutar om vilka dokument, vem som har det övergripande ansvaret för att arbetet med krisberedskap drivs framåt, vem som tar ansvar för att personalen är utbildad och övad, samt hur arbetet ska följas upp.

Det är upp till kommunen att utforma en effektiv styrning av krisberedskapsarbetet. Styrningen kan se olika ut, beroende på kommunens storlek, organisation och styrmodell. Kommunens styrning kan till exempel utformas som målstyrning, där förvaltningarna själva får välja hur målen ska uppnås.

För bolag som samägs behöver kommunen komma överens med övriga ägare om hur styrningen av arbetet med krisberedskap ska utformas. Samma sak gäller för kommunalförbund.

Styrdokumentet i sig har ingen rättslig verkan gentemot bolag och kommunalförbund.

Styrdokumentet bör ange en inriktning för hur bolag och kommunalförbund ska styras avseende arbete med krisberedskap. Sedan måste själva styrningen ske genom ordinarie styrmedel. Det innebär för bolag genom ägardirektiv eller avtal, samt för kommunalförbund genom förbundsordning eller avtal.

I styrningen av vissa kommunala verksamheter kan det finnas sektorsspecifik reglering av krisberedskapen att ta hänsyn till. För elproducenter gäller till exempel elberedskapslag (1997:288) och förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare. För kommunala stadsnät gäller Post- och telestyrelsens föreskrifter om krav på driftsäkerhet (PTSFS 2015:2) som bland annat ställer krav på kontinuitetsplanering.

TIPS: Om du är ovan vid att arbeta med styrningsfrågor - ta gärna hjälp av andra strateger i kommunen som har god kunskap om verksamhetsstyrning.

Frågeställningar att utgå från

Följande frågor kan vara ett stöd i processen att ta fram ett styrdokument.

Koppling till kommunens ordinarie styr- och ledningsmodell

- Hur kan styrdokumentet integreras i kommunens modell för styrning och ledning?
- Hur kan kommunen tillämpa sin ordinarie styr- och ledningsmodell för arbetet med krisberedskap?
- Är det några kommunövergripande processer i arbetet med krisberedskap som ska etableras eller utvecklas (till exempel kontinuitetshantering eller införande av rutiner för operativ krishantering)?
- Tillämpar kommunen målstyrning? Bör kommunen tillämpa målstyrning för arbetet med krisberedskap? Hur integreras i så fall mål för arbetet med krisberedskap i den övergripande målstyrningen?
- Vilka aktörer, till exempel kommunala förvaltningar, kommunala bolag, kommunalförbund, stiftelser med flera, omfattas av styrningen av krisberedskapen?
 - Kommunala förvaltningar (reglemente och budgetprocess)?
 - Kommunala bolag (ägardirektiv/stämmodirektiv och avtal)?
 - Kommunalförbund (förbundsordning och avtal)?
 - Stiftelser (stadgar och avtal)?
 - Föreningar och andra associationsformer (stadgar och stämmodirektiv)?
- Kan uppföljningen av arbetet med krisberedskap kopplas till intern kontroll?
- Har kommunen något digitalt lednings- och styrsystem? Kan det användas för att styra och följa upp arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och helägda bolag?

Arbetsuppgifter avseende krisberedskap

- Vilka krav ställs på verksamheternas arbete med krisberedskap:
 - deltagande i kommunens övergripande RSA-arbete?
 - deltagande i olika typer av kommunövergripande planering?
 - deltagande i kommunövergripande övningar?
 - deltagande i regional utbildnings- och övningsverksamhet?
 - rapportering vid förestående eller inträffad händelse?
 - deltagande i krisledningsorganisation vid inträffad händelse?
 - utvärdering efter inträffad händelse eller åtgärdsplan efter övning?
 - att det finns en beredskapsfunktion med viss tillgänglighet?
 - att bedriva självständigt arbete med till exempel risk- och sårbarhetsanalys, planering, utbildning och övning?
 - att bedriva kontinuitetshantering?
 - årlig rapportering, till exempel av genomförda åtgärder och förmågeindikatorer?
- Ska alla verksamheter ha samma krav, eller ska de differentieras?
 - Exempel: differentiering utifrån tre olika kravnivåer.

- Ska något bolag eller kommunalförbund ha specifika uppgifter?
 - Exempel: att VA-bolaget ska svara för kommunens nödvattenberedskap.

Roller och ansvar

- Vilka funktioner som arbetar med krisberedskap finns idag hos kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund?
- Hur ska de övergripande ansvarsförhållandena för krisberedskapen se ut?
 - Vilken roll har kommunfullmäktige?
 - Vilken roll har kommunstyrelsen?
 - Vilken roll har nämnderna? Vilken roll har eventuella gemensamma nämnder?
 - Vilken roll har kommundirektören? Både i det förberedande arbetet och vid krisledning.
 - Vilken roll har eventuella kommunala bolag och bolagens styrelser?
 - Vilken roll har eventuella kommunalförbund?
 - Vilken roll har den kommunala revisionen?
 - Vilken roll ska säkerhetschef/ säkerhetssamordnare/ beredskapssamordnare ha?
- Finns det särskild lagstiftning eller föreskrifter som styr vissa kommunala verksamheters arbete med krisberedskap (till exempel avseende elproduktion och stadsnät)?
- Hur ska kommunen säkerställa att krav på krisberedskap beaktas i upphandlingar som gäller samhällsviktig verksamhet?

Ekonomiska styrmedel

- Ska förvaltningar och kommunalförbund få ersättning för till exempel deltagande i övningar eller RSA-arbete – eller ska det ingå i deras grunduppdrag?

Litteraturtips:

- MSB, 2018, *Upphandling till samhällsviktig verksamhet – en vägledning*, www.msb.se
- SKL, *Checklista för att sätta mål* <https://skl.se/download/18.18efb8dc15a60e54b23d79d7/1488469758198/Checklista%20f%C3%B6r%20att%20s%C3%A4tta%20m%C3%A5l.pdf>

4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Styrdokumentet ska innehålla:

- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsanalysen ska ligga till grund för det övriga arbetet med krisberedskap. Därför är det viktigt att det finns en strategisk inriktning för RSA-processen.

Genom att fullmäktige ska besluta om kommunens övergripande RSA-process skapas möjligheter att säkerställa att förvaltningar, bolag och kommunalförbund aktivt medverkar i arbetet. Fullmäktiges beslut om medverkan för bolag och kommunalförbund behöver sedan omvandlas till styrning (se kapitel 4).

Kommunens rapportering av sin risk- och sårbarhetsanalys regleras i föreskriften MSBFS 2015:5.

Uppgifter i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA) som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Kommunen ska använda underlaget från RSA i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, utifrån både verksamhetsansvaret och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med RSA.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys kan samordnas och integreras med det riskanalysarbete som sker enligt till exempel säkerhetsskyddslagen och lagen om skydd mot olyckor.

Frågeställningar att utgå från

Följande frågor kan vara ett stöd i processen att ta fram ett styrdokument.

- Vem är processägare för RSA-arbetet (till exempel kommundirektören)?
- Vilka kommunala förvaltningar, kommunala bolag och kommunalförbund ska delta i RSA-arbetet?
- Ska RSA-arbetet vara en årlig löpande process, eller ska det vara något som görs inför rapportering till länsstyrelsen vart fjärde år?

- Ska RSA-arbetet samordnas med andra analysarbeten (till exempel säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen eller riskanalys enligt lag om skydd mot olyckor)?
- Ska delar av RSA-arbetet genomföras tillsammans med närliggande kommuner och länsstyrelsen?
- Ska RSA-arbetet under mandatperioden fokusera på några särskilda:
 - kommunala verksamheter (till exempel dricksvattenförsörjning och äldreomsorg)?
 - teman (till exempel klimatrisker eller antagonistiska hot)?
 - samhällsviktiga verksamheter inom det geografiska området?
- Hur ska erfarenheter från hantering av inträffade händelser och åtgärdsplaner från övningar, som är viktiga ingångsvärden för RSA-arbetet, tas omhand?
- Ska det finnas några kriterier för när kommunens hantering ska utvärderas (till exempel att kommunens övergripande krisledningsorganisation aktiverats)?
- Hur ska resultatet från risk- och sårbarhetsanalysen tillvaratas? Hur ska analysen användas i krisberedskapsarbetet? Exempelvis som underlag för utbildnings- och övningsplan eller för att stärka förmågan och minska sårbarheten?
- Vilken detaljeringsgrad bör fullmäktige besluta om, och vad bör beslutas på tjänstepersonnivå?

Litteraturtips

- MSB, 2011, *Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser MSB:245*, www.msb.se
- FOI, 2018, *Handbok i kommunalt RSA-arbete* (Innehåller detaljerade förslag på hur en kommun kan planera sitt RSA-arbete), www.foi.se

5. Geografiskt områdesansvar

Styrdokumentet ska innehålla:

- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

Det geografiska områdesansvaret framgår av LEH och är preciserat i *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022*. Där anges bland annat att kommunen ska kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), som är en del av gemensamma grunder för samverkan och ledning, på lokal nivå.

MSB:s föreskrifter om kommunala risk- och sårbarhetsanalyser⁴ anger att kommunen ska identifiera samhällsviktig verksamhet samt risker och sårbarheter i kommunens geografiska område. Risk- och sårbarhetsanalysen är en viktig utgångspunkt när kommunen ska formulera sina ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar.

Det geografiska områdesansvaret är en omfattande uppgift. Därför är det viktigt att kommunen prioriterar vilka förmågor som ska utvecklas under perioden 2019-2022. Kommunen behöver även prioritera vilka aktörer som man ska utveckla samverkan med under perioden.

I *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* för perioden 2015-2018 fanns det ett krav på att kommunen skulle vara sammankallande för ett samverkansorgan för aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område. Det kravet är borttaget i överenskommelsen för perioden 2019-2022. Bakgrunden är att det i vissa kommuner har upplevts som svårt att samla olika aktörer som har få saker gemensamt med varandra i samma forum. Kommunen ska dock fortsatt verka för att olika aktörer samverkar och uppnår samordning inför extraordinära händelser, men får nu själv välja formerna för hur detta ska gå till. Till exempel kan krisberedskap inkluderas i befintliga forum där kommunen träffar olika grupper av aktörer.

Uppgifter i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.

⁴ MSBFS 2015:5

- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Frågeställningar att utgå från

Följande frågor kan vara ett stöd i processen att ta fram ett styrdokument.

- Vilka är kommunens prioriterade utvecklingsområden avseende geografiskt områdesansvar?
- Hur ska kommunen uppnå och upprätthålla förmåga att utöva sitt geografiska områdesansvar?
- Har kommunen förberett att kunna driva en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå?
- Vilka externa aktörer ska kommunen prioritera att utveckla samverkan med?
 - statliga myndigheter som bedriver samhällsviktig verksamhet i kommunen
 - privata företag som bedriver samhällsviktig verksamhet i kommunen
 - frivilligorganisationer
- Är det några särskilda förmågor som ska utvecklas i kommunen, till exempel:
 - samlad lägesbild?
 - inriktnings- och samordningsfunktion?
 - information till allmänheten?
- Inom vilka områden ska samverkan med närliggande kommuner eller andra aktörer utvecklas under mandatperioden (till exempel gemensam nödvattenplanering, planering av evakuering)?
- Har kommunen förberedda kontaktvägar till relevanta aktörer inom sitt geografiska område?

Litteraturtips

- *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*, ISBN-nummer: 978-91-7383-884-9
- *Aktörsgemensamma former för inriktning och samordning vid samhällsstörningar*, ISBN-nummer: 978-91-7383-688-3

6. Planering

Styrdokumentet ska innehålla

- Vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Exempel på planering som kommunen bör ta fram eller uppdatera under mandatperioden kan gälla:

- personella och materiella resurser som kommunen behöver för att hantera extraordinära händelser (till exempel resursinventering, identifiering av möjliga förstärkningsresurser samt planering för att ta emot förstärkningsresurser).
- specifika funktioner (till exempel krisstöd).
- specifika händelser (till exempel värmebölja, skogsbrand eller oljeutsläpp).
- kontinuitetsplaner för kommunens samhällsviktiga verksamheter.

Övriga planeringsuppgifter

- Kommunen ska ta fram en utbildning- och övningsplan.
- Kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser.

Med planering avses här processen att klargöra hur en organisation ska nå olika typer av mål. Planeringen kan sedan dokumenteras i till exempel en plan, riktlinje, rutin, eller hur kommunen väljer att benämna sina dokument.

Risk- och sårbarhetsanalysen är en viktig utgångspunkt för att identifiera vilken planering som är mest prioriterad. *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* anger att kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser, samt en utbildnings- och övningsplan. I övrigt är det upp till kommunen att ange vilken planering som ska genomföras.

Under mandatperiodens gång kan det inträffa saker som gör att kommunens prioriteringar behöver ändras. Det är då viktigt att kommunen har identifierat vilken planering som är mest angelägen att ta fram eller uppdatera.

Planeringen kan vara av generisk karaktär, utifrån ansatsen *All-Hazards Approach*. Det innebär att den ska vara tillämpbar oavsett vilken händelse som inträffar. Exempel på sådan planering är hur den kommunövergripande krisledningsorganisationen ska fungera samt planering, utbildning och övning för att kommunen ska kunna åstadkomma inriktning och samordning mellan olika aktörer i sitt geografiska område. Ett annat exempel är planeringen för kommunens krisstöd, som bör kunna användas vid för olika typer av händelser. Även kontinuitetsplanering ska vara generisk och kunna användas vid avbrott i verksamheten, oavsett orsak.

Vissa typer av händelser kräver dock specifik planering. Värmebölja är ett sådant exempel, då det krävs specifika rutiner inom vård och omsorg för att hantera konsekvenserna av höga temperaturer. På samma sätt krävs särskild planering för att hantera händelser som skogsbrand, omfattande datorvirus, oljeutsläpp eller pågående dödligt våld i en skola. Kommunen kan inte ha specifika planer för varje tänkbar typhändelse. Därför behöver en prioritering göras utifrån händelsernas sannolikhet och konsekvens.

Den planering som genomförs behöver också uppdateras med jämna mellanrum. När så ska ske bör dokumenteras i till exempel planer och rutiner.

Frågeställningar att utgå från

Följande frågor kan vara ett stöd i processen att ta fram ett styrdokument.

- Vilken planering är utifrån risk- och sårbarhetsanalysen mest prioriterad att ta fram eller uppdatera?
- Vilka personella och materiella resurser behöver kommunen planera för att kunna hantera extraordinära händelser?
- Vilka krav ställs på kommunens förmåga att ta emot och samordna förstärkningsresurser?
- Vilka specifika funktioner behöver kommunen planera för?
- Vilka specifika händelser behöver kommunen planera för?
- Ska kommunen arbeta med kontinuitetsplanering för samhällsviktiga verksamheter?
 - För vilka verksamheter ska arbetet med kontinuitetsplanering prioriteras?
- Vilken detaljeringsgrad bör fullmäktige besluta om, och vad bör beslutas av nämnd eller på tjänstepersonnivå?

Exempel

Så här kan en uppställning av kommunens planering se ut:

Planering	År	Ansvarig förvaltning	Kommentar

7. Exempel

Notera att exemplen gäller för perioden 2015-2018 och att styrdokument för perioden 2019-2022 delvis ska ha annat innehåll.

Styrdokument

Malmö stad

Program för Malmö stad krisberedskap 2016- 2019, www.malmo.se

Varberg och Falkenbergs kommuner

Kommunerna har utarbetat delar av styrdokumentet gemensamt, då de har ett räddningstjänstförbund som även arbetar med krisberedskap. Kommunerna har sedan var för sig beslutat som sina styrdokument.

Styrdokument för krisberedskap 2016- 2018, www.varberg.se

Styrdokument för Krisberedskap 2016-2018, www.kommun.falkenberg.se

Samlat handlingsprogram för Trygghet och säkerhet

Vissa kommuner samlar handlingsprogram för hela området Trygghet och säkerhet. I vissa fall, som i Jönköping, har kommunen ett övergripande handlingsprogram som beslutas av fullmäktige, och delprogram som tas av kommunstyrelsen. Notera att för perioden 2019-2022 ska fullmäktige besluta om styrdokumentet.

Jönköpings kommun

Handlingsprogram Trygghet och Säkerhet 2015-2018, www.jonkoping.se

Örnsköldsviks kommun

Handlingsprogram för trygghet och säkerhet i Örnsköldsvik 2016-2019, www.ornskoldsvik.se

Västerviks kommun

Handlingsprogram trygghet och säkerhet 2015–2018, www.vastervik.se

Nyköping

Handlingsprogram för en säkrare och tryggare kommun 2016-2020, www.nykoping.se

